

топереробному підприємстві знаходиться в аварійному стані; μ_{12} — інтенсивність переходу технологічної установки на нафтопереробному підприємстві із нормального стану функціонування в перед-аварійний; μ_{21} — інтенсивність переходу технологічної установки на нафтопереробному підприємстві з передаварійного в нормальний стан функціонування; μ_{23} — інтенсивність переходу стану технологічної установки на нафтопереробному підприємстві з передаварійного в аварійний стан; μ_{31} — інтенсивність ремонту після аварії і введення в дію технологічної установки на нафтопереробному підприємстві.

Система рівнянь, що описує функціонування технологічної установки на нафтопереробному підприємстві за схемою, зображеною на рис. 1, має наступний вигляд:

$$\frac{dP_1}{dt} = \mu_{21}P_2 + \mu_{31}P_3 - \mu_{12}P_1,$$

$$\frac{dP_2}{dt} = \mu_{12}P_1 - \mu_{21}P_2 - \mu_{23}P_2,$$

$$\frac{dP_3}{dt} = \mu_{23}P_2 - \mu_{31}P_3.$$

Якщо розглядати виробниче середовище, в якому знаходиться оператор, який обслуговує технологічну установку, як систему з підмножиною станів, що характеризуються фізичними, хімічними, біологічними і психофізіологічними параметрами, то подібним чином можна також визначити модель стану умов праці оператора, модель оцінки травмобезпеки робочого місця оператора.

Література

1. Андреева Н. Н., Ситенков В. Т. Выбор сценария развития аварии на нефтяном промысле // Безопасность труда в промышленности. — 1999. — № 7. — С. 17.
2. Роздин И. А., Хабарова Е. И. Оценка риска аварий на предприятиях по хранению светлых нефтепродуктов методом построения деревьев опасности // Безопасность труда в промышленности. — 2000. — № 10. — С. 186—189.

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА В ПРОЦЕСІ ПРИВАТИЗАЦІЇ

В статті розглядається механізм та особливості приватизації підприємства, способи здійснення приватизації. Підприємство, як самостійна система, є головною ланкою суспільного виробництва. Воно є самостійним у своїй діяльності, тобто вирішує питання обсягу і асортименту продукції, що випускається, виробу постачальників і покупців, необхідної техніки і технології, підбору кадрів тощо.

У процесі ринкової трансформації важливим завданням служб підприємств державної форми власності є їх адаптація до ринкового середовища та активна участь у підготовці підприємства до приватизації шляхом опрацювання рекомендацій для керівництва і всього трудового колективу з метою вибору оптимальних термінів і способів її здійснення, розробки документації, яка передбачена приватизаційним законодавством, тощо. У свою чергу фінансові служби підприємств недержавних форм власності повинні постійно відслідковувати приватизаційні процеси в країні з метою ефективного інвестування власних коштів у приватизацію державних підприємств та для налагодження виробничо-технологічних ланцюгів, оскільки таке інвестування законодавче дозволене за будь-яких форм і способів приватизації.

Здійснення приватизації майна державних підприємств в Україні відбувається різними способами. При цьому вибір підприємств, які підлягають першочерговій приватизації, та її способів залежать, перш за все, від розміру підприємств або їхніх структурних підрозділів, що можуть бути виділені у самостійні підприємства, а способи і строки приватизації — від таких ознак підприємств, як віднесення до монополістів чи стратегічно важливих підприємств, належність до військово-промислового комплексу (якщо підприємство підлягає конверсії згідно з відповідною програмою), рівень зносу основних засобів, збитковість тощо. Суттєві особливості законодавством встановлені для приватизації державних підприємств агропромислового комплексу.

Створення відкритих акціонерних товариств (ВАТ) на базі державних підприємств у процесі їх реформування є важливою передумовою приватизації. Цьому процесу сприяє також встановлений порядок управління акціями державних ВАТ з боку ФДМУ і його регіональних органів. Саме органи приватизації затверджують плани розміщення акцій, приймають рішення щодо їх продажу, створюють комісії з підготовки приватизації цих об'єктів. ФДМУ регламентує порядок продажу акцій державних ВАТ на ринку цінних паперів.

Комісія з підготовки приватизації ініціює складання акту оцінки майна підприємства, що приватизується, розробляє проект плану розміщення акцій ВАТ, враховуючи, зокрема, законодавче закріплену систему фінансових пільг працівникам даного підприємства щодо придбання акцій за номінальною вартістю.

З метою залучення до управління приватизованими підприємствами найбільш кваліфікованих працівників шляхом концентрації у них значної кількості акцій законодавство надає право під час приватизації майна ВАТ додаткового придбання (після працівників підприємства) на пільгових умовах керівниками об'єктів приватизації, їхніми заступниками, керівниками структурних підрозділів, головними спеціалістами за власні кошти акцій товариства за їхньою номінальною вартістю на загальну суму до 5 % статутного фонду товариства. При цьому даному персоналу надається розстрочка платежу строком на один рік зі стягненням процентів на рівні облікової ставки НБУ. Більш того, цим працівникам дозволяється купівля акцій за номінальною вартістю ще додатково на загальну суму до 5 % статутного фонду за компенсаційні сертифікати, якщо акції товариства після пільгового продажу і відкритого продажу на сертифікатному аукціоні за приватизаційні майнові сертифікати повністю не реалізовані.

В процесі підготовки стратегічно важливих підприємств до приватизації важливим є здійснення їх реструктуризації, що дозволяє підвищити їх конкурентоспроможність та поліпшити адаптацію до ринкового середовища.

Після реалізації плану приватизації підприємства повністю змінюють форму власності. Якщо ж держава залишає за собою частку в майні підприємства, вона на якийсь час є співвласником такого ВАТ в особі ФДМУ, який управляє частками держави у майні приватизованих підприємств. Остаточна приватизація цих часток (продаж акцій) відбувається у формах і у термінах, що визначає Уряд України.

Таким чином, врахування особливостей здійснення приватизації та прав трудових колективів дозволить підприємствам більш успішно адаптуватись до ринкового середовища.

Література

1. Бандурка О. М., Коробов М. Я. Фінансова діяльність підприємства. — К.: Либідь, 1998. — 312 с.
2. Економіка підприємства / За заг. ред. Ф. С. Покропивного. — К.: КНЕУ. — 2001. — С. 528.
3. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV.

УДК 658.3

Н. В. Задорожна, канд. екон. наук,
проф. кафедри стратегії підприємств
Т. В. Омеляненко, канд. екон. наук,
доц., докторант кафедри менеджменту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ФАКТОРИ ВИРОБНИЦТВА ПІДПРИЄМСТВА ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОЇ ЕПОХИ

Виділено базові фактори виробництва підприємства постіндустріальної стадії суспільно-економічного розвитку. Диференційовано якісні зміни у характері, співвідношеннях, комбінаційних зв'язках факторів виробництва.

Authors distinguish the basic factors of production of enterprise the postindustrial stage of social-economical development. The qualitative changes in nature, ratio, combinative connections of the production factors are differentiated.

1. В економічній теорії факторами виробництва називають блага природного та штучного походження, використовувані для виробництва необхідних людям продуктів і послуг. Фактори виробництва численні й різноманітні, проте вже наприкінці XVIII—на початку XIX ст. економісти почали вирізняти такі їх три групи: **земля, праця і капітал**. Спільною ознакою для них усіх є їх *фізичний* характер. Згодом до класичної тріади додалися два фактори *рушійного* характеру — **енергія**, завдяки якій виробництво власне й приводиться в дію, та **підприємницький талант**, що є непересічним рушієм розвитку бізнесу. Саме завдяки взаємодії цих п'яти